

Suomen Bioanalytikkoliitto ry
Finlands Bioanalytikerförbund rf

Hyvä vastaanottaja

Olemme saaneet viestiä, että organisaatiossanne on vuoden 2009 lopulla tehtävien uudelleen järjestelyillä siirretty laboratoriohoitajan tehtävät (näytteiden otto ja kliinisen fysiologian tutkimukset) muun terveydenhuollon koulutuksen saaneille ammattihenkilöille. Tehtävien siirron seurauksena kolme laboratoriohoitajaa on irtisanottu, vaikka heillä oli tehtävien edellyttämä peruskoulutus, vuosien varrella hankittu monipuolinen täydennyskoulutus ja perehtyneisyys tehtäviin.

Laki (5597/1994) ja asetus (564/1994) terveydenhuollon ammattihenkilöistä säätelee ammattihenkilöiden toimintaa terveydenhuollon tehtävissä. Lainsäädännön lähtökohtana on edistää potilasturvallisuutta ja terveydenhuollon palvelujen laatua varmistamalla, että ammattihenkilöillä ovat ammattitoiminnan edellyttämä koulutus, muu riittävä ammatillinen pätevyys ja ammattitoiminnan edellyttämät valmiudet. Tästä syystä tehtävät ammattiryhmien kesken terveydenhuollossa on määritelty koulutuksen perusteella. Lain terveydenhuollon ammattihenkilöistä perusteella laboratoriohoitajat kuuluvat laillistettujen ammattihenkilöiden piiriin ja ammattia voi harjoittaa vain bioanalytikon (aikaisemmin laboratoriohoitajan) tutkinnon suorittanut. Bioanalytikon tutkinto eroaa muista terveydenhuollon tutkinnoista siinä, että se tuottaa laboratoriotutkimusprosessin edellyttämän osaamisen. Näytteiden otto ja laboratoriotutkimusten suorittaminen ovat keskeinen osa tutkinnon tuottamasta osaamisesta.

Näytteiden otto on osa laboratoriotutkimusten preanalyttisestä vaiheesta, jonka hallintaa laatuvaatimukset täyttävä, turvallinen näytteiden otto edellyttää ja johon bioanalytikon (laboratoriohoitajan) tutkinto antaa hyvät valmiudet (liite 1). Bioanalytikon tutkinto käsittää myös kliinisen fysiologian ja neurofysiologian laajat perusopinnot (vähintään 8 op+ ammattitaitoa edistävä harjoittelu), jonka lisäksi opiskelijan on ollut mahdollisuus valita ko. alan syventävät opinnot ja siten syventää ja laajentaa kliinisen fysiologian osaamistaan.

Edellä mainittuun viitaten katsomme, että laboratoriohoitajien tehtävien siirrot muille ammattiryhmille eivät ole olleet perusteltuja eivätkä tue terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain tarkoitusta ja tavoitteita ja potilaan/asiakkaan oikeuksia saada luotettavia laboratorion palveluja. Näytteiden otton osalta on todettava, että laboratoriotutkimustuloksiin vaihtelua aiheuttavista tekijöistä suurin osa muodostuu preanalyysivaiheen (näytteiden ottoon liittyvistä) virheistä. Tehtävien siirroilla henkilöille, joilla ei ole tehtävien edellyttämää koulutusta ja osaamista, vaarannetaan potilasturvallisuutta ja potilaan oikeuksia. Laboratoriotutkimusten tulosten perusteella tehdään potilaan terveyden/sairauden diagnosointiin ja hoitoon liittyviä päätöksiä. Virheellisillä tutkimustuloksilla voi siten olla paitsi yksilön myös kansantalouden kannalta merkittäviä vaikutuksia. Edellytämme, että koulutus ja sen antama osaaminen otetaan huomioon tehtävien jaon suunnittelussa.

Helsingissä 11.2.2010

Suomen Bioanalytikkoliitto ry:n hallituksen puolesta

Eija Kaila
puheenjohtaja

Seija Tuokko
varapuheenjohtaja

Jakelu: Pohjois-Suomen aluehallintovirasto/terveydenhuolto
Tehy: Järjestöyksikkö ja kehittämissyksikkö